

Halina Dudzińska

Eugenia Maciąg

Rocznik Kolbuszowski 2, 169-171

1987

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EUGENIA MACIĄG

Eugenia z Jabłońskich Maciągowa urodziła się 3 kwietnia 1901 r. w Kolbuszowej, jako córka Jana i Anny ze Skowrońskich, zamożnych mieszczan. Jan Jabłoński, masarz i rolnik, sam zaczerpnąwszy niewiele z nauki szkolnej, starał się wykształcić większość ze swoich siedmiorga zdolnych, obowiązkowych i pracowitych dzieci.

53. Eugenia Maciąg

Eugenia Jabłońska skończyła cztery klasy szkoły ludowej żeńskiej i została jedną ze słuchaczek Kursu Gimnazjalnego, otwartego w Kolbuszowej w jesieni 1911 r. Kurs dał początek kolbuszowskiemu prywatnemu gimnazjum. Eugenia Jabłońska skończyła do czerwca 1914 r. trzy klasy gimnazjalne, uczestniczyła w życiu kulturalnym zakładu, występowała w organizowanych przedstawieniach szkolnych.

Po wybuchu, w sierpniu 1914 r. I wojny światowej, Eugenia wyjechała z rodziną do austriackiej Styrii, chroniąc się przed rosyjską inwazją, a po powrocie stamtąd zrobiła, w roku

szkolnym 1915—1916, czwartą ostatnią istniejącą w Kolbuszowej klasę gimnazjalną. W 1917 r. otrzymała pracę w Komisji Zasiłkowej w Starostwie. Tam kontynuowała naukę prywatnie aż do zakończenia wojny i odrodzenia się niepodległego państwa polskiego.

W 1919 r. wstąpiła na IV Kurs Seminarium Nauczycielskiego im. Sebaldy Miinnichowej w Krakowie, w 1920 r. złożyła egzamin dojrzałości i uzyskała dyplom nauczycielki szkół powszechnych. W latach 1920—1922 uczyła w szkole powszechnej w Weryni.

W 1921 r. wyszła za mąż za por. Jana Maciąga, byłego żołnierza II Brygady Legionów Polskich — zawodowego oficera odrodzonego Wojska Polskiego.

W 1922 r. urodziła w Kolbuszowej pierwszego syna Stanisława, po czym wyjechała za mężem do Siedlec. Wnet potem Jan Maciąg został przeniesiony do Brześcia nad Bugiem, gdzie Eugenia Maciągowa została w 1925 r. matką drugiego syna Włodzimierza, następnie do Poznania i już jako kapitan do Lublina. Eugenia Maciągowa pracowała jako nauczycielka

dziesięć lat, po Weryni w Siedlcach, Brześciu i w Poznaniu. W Lublinie, w którym zamieszkała w 1932 r., poświęciła się tylko rodzinie i pracy społecznej w Kole Rodzin Wojskowych. Planowała z mężem powrót na emeryturę do Kolbuszowej i budowała w niej, okazały na owe czasy, dom. I tak Eugenia Maciągowa przeżyła osiemnaście szczęśliwych lat swojego życia. Zburzył to życie wkrótce wybuch we wrześniu 1939 r. II wojny światowej.

W wyniku działań wojennych kpt. Jan Maciąg znalazł się w obozie jenieckim w Starobielsku i już nie powrócił do żony i synów. Eugenia Maciągowa pozostała z synami w Lublinie. Podjęła pracę w Zarządzie PCK, potem RGO, cierpiała eksmisję z mieszkania i inne kłopoty, a nawet tragedie. W lecie 1941 r. Gestapo zabrało jej 20-to letniego syna Stanisława, który przed wojną skończył pierwszą klasę liceum. Zmarł on w 1942 r. w Oświęcimiu. W 1943 r. Eugenia Maciągowa dowiedziała się, że mąż zginął w Katyniu. W lipcu 1944 r. w obliczu nadchodzącego frontu wojennego porzuciła swój lubelski dobytek i przyjechała z Włodzimierzem do Kolbuszowej. Tu przeżyła wyzwolenie spod okupacji niemieckiej i w sierpniu otrzymała pracę w odbudowującym się Starostwie Powiatowym w Wydziale Opieki Społecznej. Włodzimierz Maciąg podjął przerwana w czasie wojny naukę w gimnazjum. Jednak zaraz na początku listopada tego samego roku został zabrany z ulicy i wywieziony w niewiadomym kierunku. Eugenia Maciągowa została sama. Pracowała i wyczekiwała powrotu syna. Wrócił on z ZSRR, z dalekiej Wołogdy, w marcu 1946 r. Wnet uzyskał maturę i wstąpił na Wydział Humanistyczny UJ w Krakowie, na polonistykę. Nie otrzymał stypendium. Eugenia Maciągowa, wzięła obok pracy w Starostwie dodatkowe popołudniowe zajęcia sekretarki Kolbuszowskiego Gimnazjum dla Pracujących. Wykonywała je do chwili ukończenia przez Włodzimierza studiów w 1950 r. Potem pracowała w Wydziale Budżetowo Gospodarczym Starostwa i przyjmowała różne funkcje społeczne.

W 1948 r. została członkiem powstałej organizacji ZBoWiD. W 1954 r. wybrano ją przewodniczącą Powiatowego Zarządu Ligi Kobiet: Obowiązki swoje pełniła ofiarnie i skrupulatnie. Praca wśród kobiet zwłaszcza wiejskich sprawiała jej wiele satysfakcji. Pełniła ją do 1962 r. i z radością obserwowała jak w kobietach budziła się godność obywatelska, podnosiła kulturę i zainteresowanie życiem społecznym. W tym samym roku przeszła na emeryturę.

W 1956 r. Eugenia Maciągowa, była współorganizatorką Kolbuszowskiego Towarzystwa Opieki nad Zabytkami im. Juliana Macieja Gosłara przemienionego w 1972 r. na Towarzystwo Kultury tego imienia. Została skarbnikiem i księgową Towarzystwa, właściwie jego filarem i całą duszą, spełniając te funkcje serdecznie i uczciwie prawie przez 30 lat do roku 1984. Dużo wysiłku włożyła przede wszystkim w wydanie w latach 1960—1971 11 numerów Biuletynu Towarzystwa, w których zostały ujęte

wiadomości z dziejów Kolbuszowej. Biuletyny te upowszechniły w środowisku wiedzę o naszym mieście. Za długoletnią tak pożyteczną dla naszego miasta i kraju pracę otrzymała Eugenia Maciągowa od władz państwowych w uznaniu zasług następujące medale i odznaczenia: Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi, Zasłużony Działacz Kultury, Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego, Medal XXXX-lecia, Zasłużony Działacz RTPD i inne.

Jedyny jej syn Włodzimierz Maciąg odziedziczył po niej wybitne zdolności, dar pięknej wymowy i pracowitość. Został najpierw asystentem potem prof. zwyczajnym na UJ, znanym pisarzem i krytykiem literackim. Eugenia Maciągowa zmarła 15 stycznia 1987 r. i została pochowana na cmentarzu w Kolbuszowej.

(Halina Dudzińska)